

หลักการรักษาอาการคัน

1. การรักษาแบบจำเพาะ ผู้ป่วยบางรายอาจต้องมีการตรวจเพิ่มเติมทางห้องปฏิบัติการเพื่อหาสาเหตุของอาการคันให้พบ และหลีกเลี่ยงหรือกำจัดสาเหตุดังกล่าว

⇒ การใช้ยาทาประเภทสเตียรอยด์หรือยาทาลดการอักเสบชนิดอื่นๆ ในผู้ป่วยที่มีสาเหตุของอาการคันจากผื่นผิวหนัง อักเสบ

⇒ การใช้ยาคำจัดเชื้อราหรือเชื้อเห็ดในผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อดังกล่าวที่ผิวหนัง

⇒ แพทย์อาจพิจารณาให้ยาที่จำเพาะต่ออาการคันจากโรคบางชนิด เช่น ภาวะดีซ่านโรคไตวายเรื้อรังหรือจากสาเหตุทางระบบประสาท

⇒ ในผู้ป่วยบางรายที่มีภาวะเครียดหรือมีอาการคันจนนอนไม่หลับ แพทย์อาจพิจารณาให้ยาด้านภาวะซึมเศร้า

2. การรักษาประคับประคอง เพื่อระงับอาการคัน ได้แก่

⇒ ยาด้านฮิสตามีนชนิดรับประทาน ซึ่งมีหลายชนิด การจะเลือกให้ยาด้านฮิสตามีนตัวใดขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแพทย์ โดยแพทย์จะปรับยาตามความเหมาะสม ทั้งต่อตัวโรค และการตอบสนองของผู้ป่วยแต่ละราย

⇒ การใช้ยาทาเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นของผิวหนัง ในผู้ป่วยที่เป็นโรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง และผู้ป่วยที่มีผิวแห้ง

⇒ การฉายแสงอาทิตย์เทียม (phototherapy) ซึ่งใช้ในบางภาวะ เช่น โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง สะเก็ดเงิน และภาวะไตวายเรื้อรัง ที่ไม่ตอบสนองต่อการรักษาแบบปกติ

⇒ พฤติกรรมบำบัด เพื่อลดอาการเครียด และ ควบคุมพฤติกรรมการเกา

การพยากรณ์โรค

ภาวะคันสามารถดีขึ้น ควบคุมได้หรือหายเป็น ปกติได้ ในกรณีที่สามารถหาสาเหตุของอาการคันได้ชัดเจน อาการคันจากบางสาเหตุอาจเป็นมากขึ้นเมื่อ มีตัวกระตุ้น เช่น โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง รอยโรคมักกำเริบในช่วงหน้าหนาว

ผู้ป่วยที่มีอาการคันจากโรคทางระบบอื่นๆของร่างกาย เช่น ภาวะไตวายเรื้อรัง การพยากรณ์โรคขึ้น อยู่กับหลายๆปัจจัยร่วมกัน ทั้งปัจจัยของตัวโรคเอง และปัจจัยจากภายนอก ซึ่งอาการคันมักจะเป็นเรื้อรัง

ติดต่อหน่วยตรวจโรคผิวหนัง โรงพยาบาลศิริราช

โทร 02-4197380-1, 02-4199628

เพื่อขอรับการตรวจในเวลาราชการ

สแกนเพื่อประเมินความพึงพอใจ
หลังจากอ่านสื่อความรู้ด้านสุขภาพฉบับ

จัดทำโดย

พญ.อรจุทา ชัยวนนท์

ที่ปรึกษา

ศ.พญ.กนกวลัย กุลทันทน์

สนับสนุนการพิมพ์โดย

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ตรวจสอบเนื้อหาครั้งล่าสุด ปี พ.ศ. 2564

รหัสหน่วยงาน DE

สงวนลิขสิทธิ์โดย พ.ร.บ.การพิมพ์ 2537

ผ่านพับ
สุขภาพออนไลน์

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

อาการคัน (Pruritus)

หน่วยตรวจโรคผิวหนัง

ภาควิชาตจวิทยา

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล

SIPI DE1089364

อาการคัน (Pruritus)

อาการคัน (Pruritus) เป็นกลุ่มอาการทางผิวหนังที่พบได้บ่อย และมักนำไปสู่การแกะเกา โดยผู้ป่วยที่มีอาการคันอาจมีผื่นผิวหนังร่วมด้วยหรือไม่ก็ได้ อาการคันอาจเป็นเพียงเฉพาะที่หรือเป็นทั่วทั้งตัว และอาจส่งผลเสียต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยได้ เช่น ทำให้เสียสมาธิ รบกวนการทำงาน การนอน หรือส่งผลเสียทางด้านจิตใจ ในผู้ป่วยที่มีการแกะเกามาก อาจมีการติดเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อนบริเวณผิวหนังตามมาได้ด้วย

ผื่นคันจากภาวะผิวหนังแห้ง

ชนิดของอาการคัน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

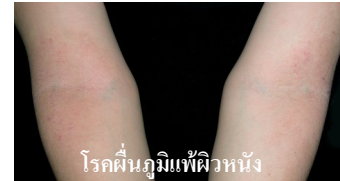
1. **อาการคันเฉียบพลัน** มีอาการคันเป็นมาไม่เกิน 1 สัปดาห์
2. **อาการคันเรื้อรัง** มีอาการเป็นมานานเกิน 1 สัปดาห์ถึงหลายเดือน

สาเหตุของอาการคัน เกิดจากหลายสาเหตุ

โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีอาการคันเรื้อรัง

1. โรคทางผิวหนัง

เช่น ภาวะผิวแห้งจากอายุ อากาศหรือจากโรคต่างๆ เช่น โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง

โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง

โรคผิวหนังอักเสบโรคลมพิษโรคสะเก็ดเงินผื่นจากแมลงกัดต่อยตุ่มยุบกัดการติดเชื้อราที่ผิวหนังและโรคหิดตลอดจนอาการคันจากการแพ้สารที่สัมผัสผิวหนัง

ตุ่มจากแมลงกัด

2. โรคทางระบบอื่นๆของร่างกาย

เช่นภาวะไตวายเรื้อรังภาวะดีซ่านโรคตับอักเสบเรื้อรังโรคเบาหวานภาวะไทรอยด์เป็นพิษโรคมะเร็งเม็ดเลือดและหรือเกิดจากยาที่รับประทานเป็นต้น

3. โรคทางระบบประสาท

อาการคันอาจพบได้ในโรคปลายประสาทอักเสบจากงูสวัดและเนื้องอกในสมองเป็นต้นอย่างไรก็ตามสาเหตุนี้พบบ่อยไม่มากนัก

4. สาเหตุทางจิตใจ

เช่นผู้ป่วยที่เข้าใจว่ามีพยาธิไซตามผิวหนังผู้ป่วยโรคย้ำคิดย้ำทำ หรือ มีภาวะ ซึมเศร้า

ทั้งนี้ผู้ป่วยบางรายอาจพบสาเหตุของอาการคันหลายชนิดร่วมกันได้ ผู้ป่วยที่มาด้วยอาการคันบางราย แม้ว่าแพทย์จะได้ทำการตรวจหาสาเหตุอย่างละเอียดแล้ว วออาจยังไม่พบสาเหตุที่ชัดเจนได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่มีเพียงอาการคันโดยปราศ จากผื่นผิวหนัง

การปฏิบัติตัวในผู้ป่วยที่มีอาการคัน

- ตัดเล็บให้สั้น
- หลีกเลี่ยงการแกะเกาบริเวณผิวหนัง เนื่องจากจะทำให้เกิดผิวหนังอักเสบหรือการติดเชื้อแบคทีเรีย และโรคอาจเป็นมากขึ้นได้
- ใช้สบู่อ่อนๆ ใช้โลชั่นทาผิว เพื่อให้ความชุ่มชื้นแก่ผิวหนัง
- หลีกเลี่ยงการใส่เสื้อผ้าขนสัตว์ ผ้าเนื้อหยาบ หรือใยแก้ว ซึ่งอาจระคายเคืองและกระตุ้นให้เกิดอาการคันเพิ่มมากขึ้นได้ ควรใส่เสื้อผ้าที่โปร่งสบาย ไม่รัด
- ทำจิตใจให้ผ่อนคลาย ไม่เครียด
- ปรึกษาตามคำแนะนำของแพทย์ เพื่อควบคุมอาการคัน และรักษาโรคที่เป็นสาเหตุของอาการคัน

